

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseket alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

A kvóta és helyzetünk.

A kongresszusok világát éljük; az ezredévi ünneplések még folynak, az országgyűlés pedig haldoklik; napról napra várja a közvélemény annak feloszlását.

A kormány a vám- és kereskedelmi szerződésre vonatkozólag megalkudott; ezt tudjuk, bár a részleteket nem ismerjük. Dicsekszik, hogy a bizonyos vívmányokat kieszközölte, de a nemzet méltán kérdeheti, hogy vívmány-e, ha a miénknek egy kis részét visszakapjuk?

Dicsekedett egy miniszter azzal, hogy kieszközölte azt, hogy a bevételi tilalmat, melyet Ausztria a baromkór-ságra támaszkodva létesített, végre bizonyos vidékekre nézve elengedte. Pedig méltán kérdezhető, hogy mi joggal létezett ilyen tilalom, ha nincs kórság?

Annak, a mi jogtalanul létezett, megszüntetése oly kötelesség teljesítése, melyet nem kérni, de követelni kell és ha célt ér az ország, azért nincs mit köszönni.

Erős és szomorú meggyőződése az is, hogy a kvótára nézve meg fog alkudni a kormány, azt fogja mondani, hogy a vám- és kereskedelmi szerződés bizonyos előnyöket ad, tehát meg kell ezeket fizetni a kvóta felemeléssel.

Az 1867. évi XII. t.-cz. 19. §-a tisztán azt rendeli, hogy a kvótabizottság az illető felelős miniszteriumok befolyásával készítse javaslatát.

Az országgyűlésen kérdőre vontam a miniszterelnököt, hogy alkalmazkodott-e a törvény világos rendelkezéséhez, de eddig nem felelt, a kvótabizottságban pedig hasonló kérdésre szombaton kitérőleg válaszolt.

Érdekes lesz tehát látni, hogy a kvótabizottság engedni fog-e? mert hogy kormányunk engedni fog ha az osztrákok erősen állanak, abban, fájdalom, kevés kételeyeink lehetnek.

De bármit fog tenni a jelen kvótabizottság, vagy az, mely a jövő országgyűlésből lesz kiküldve, a függetlenségi és 48-as párt egész erejével ellent fog állni a kvóta felemelésének.

Pártunk nem ismeri kvótát, nem ismeri közös ügyeket, tehát nem ismerhet közös költségekhez járulást.

Minden ide irányuló törvényt törvényes úton megváltoztatni igyekeznek.

De minthogy tényleg van kvóta, ezt felemeltetni nem engedheti, azért nem, mert a közös ügyes elmélet szerint sem illetheti meg nagyobb arány a mostaninál az országot és azért sem, mert több

fizetést hazánk hanyatló erejével el nem bír.

Még ha a közvetett és közvetlen adók bázisát vesszük is a kvóta kiszámításául, még akkor is csak 31.5% lenne a mai tényleges arány, tehát tényleges arány, tehát gyakorlatilag ugyanaz, mely közel harmincz év óta terheli hazánkat.

Pedig a közvetett és közvetlen adók bázisa hátrányos ránk nézve, mert nekünk századok mulasztásait kell egyszerűen pótolni és ezért nagyobb mérvben kell adózni; mulasztásainkat pedig nem saját hanyagságunknak, de az osztrák uralomnak róhatjuk fel.

Továbbá az is tény, hogy a lefolyt évben 47 millió forinttal fizettünk többet kvóta fejében, mint a már említett terhes bázison is fizetni kellett volna.

Az osztrákok visszaéltek azzal, hogy nem volt statisztikánk; visszaéltek kormányaink járatlanságával és gyengeségével.

Igazságos lenne, hogy az új szerződésről lévén most szó, ha először is azt vitatnók, hogy mennyivel lettünk becsapva a régi szerződésekkel.

Még a magánéletben is akkor lehet csak szent a béke, ha a becsapott fél visszakapja azt a miből társa kifosztotta.

Minket házastársunk, Ausztria csapott be!

Bizony mondom, csunya házasság az, melyben Ausztriával élünk; sok pénzünkbe kerül, sok önfeláldozásunkba; férfiaságunk sok megtagadásába!

Most édes mindnyájunk bőrén alkudoznak; költségvetésünk 475 millió forint a jövő évre; a keresők száma hazánkban 7 millió 389.000 s az eltartottaké 10 millió 73.000; tehát átlag minden kereső fejére évenként 64 frt költség esik és jóval több még ennél is, ha a családfeleket vesszük.

Állami adósságok fejében már 142 millió forint kamatot fizetünk évenként, tehát kerekszámban minden kereső egyén kereső egyén átlag 20 frtot évenként.

A magyar földmivelők földjeire be táblázott adósság összege 2357 millió forint.

És mindezt tekintve arról mernek nekünk beszélni, hogy a közösüyes kvótát felemeljük!

Nemzetközi kongresszusok, fényes ünnepélyek, zsinóros szegénység, aranyos szükség, közelgő választások, fenyegető jövő; ezek jelen életünk mozzanatai.

Itélje meg a gondolkodó választó, hogy több terhet akar-e, bir-e vállaira venni a mostaninál? és ha nem tartson velünk!

Kossuth Ferencz.

A kiegyezési törvényjavaslatok közül

— mint a Bud. Tud. Jelenti — a kereskedelmi miniszterium kebelében készült el a vám és kereskedelmi szövetség megújításáról szóló törvényjavaslat, míg a pénzügyminiszteriumba eddig is nem kevesebb mint nyolcz, a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslatban álló törvényjavaslat van előterjesztésre készen. Ezek külön-külön a szesz-, a sőr-, a cukor- és asványolajadóról és rokon tárgyokról szólnak. Ez idő szerint a pénzügyminiszteriumban az előkészítés stádiumában van több, a valuta rendezésének befejezését célzó, nemkülönben a bankszabdalom megújításáról szóló törvényjavaslat a mely utóbbi csak akkor készülhet el végképpen, ha a két pénzügyminiszter a kik csuk tegnap vették kezükhöz a bank utolsó jegyzékét ezen jegyzék fölött megállapodásra jut, a mi alkalmasint csak a Vaskapu megnyitá i ünnepélyek lezajlása után lesz lehetséges.

Apponyi Temesvárott. Gróf Ap on ny i az esti gyorsvonattal Temesvárra érkezett. Horánszky Nandor — kinek lejárta a temesvári ellenzéki lapok még ma is hirdették nem jött Apponyival, kit Bolgár, Hodossy, Makfalvai, Zelenszky, Bernath, Drakulics képviselők kísérték oda. A vasutnál az ellenzéki párt elnöke Pattyanzky Elek üdvözölte Apponyit, ki válaszában a párttagok elvhőségét dicsérve a holnap beszédre utalt melybe a küszöbön álló politikai események szempontjából a párt feladatait ki fogja fejteni. Előzetesen ideérkeztek Purgly, Wittmann, Schüller és Vásárhelyi képviselők, Ezek az ellenzék, hírlapírókon és néhány ellenzéki választón kívül a perront nagyszámu k vancsi közönség foglalta el melynek köréből a véletlenül ugyanazon vonattal érkező Molnar főispánnak is lelkes éljenek jutottak. Apponyi a néptömeg eljenzése között hajtatott a városba. A szálló előtt néhány lampionos fiatal ember és az utczat ellepő közönség állott sorfalat. Néhány fiatal klerikálison kívül papság egyáltalában nem volt jelen. Holnap reggel Apponyi miére megy, melyet Blaskovics, ismert néppárti vezető szolgálat. Tíz óraker lesz a nagygyűlés melyen Apponyi beszélni fog.

A zimonyi ezredéves emlék. A Zimonyban felállított ezredéves emlékmű tegnap felavatására Budapestről Josipovich Imre horváth miniszter ntazott le. A horváth kormányt az ünnepélyen Stankovics, a ban helyettese és Kraicsovics, a közoktatásügyi osztály főnöke, képviseli. Pozsega és Verőcze vármegyének harmas küldöttsége lesz jelen, fő- és alispánjaik vezetése mellett. Vukovár megye főispánja az összes megyebizottsági tagokkal már ma odaérkezett valamint a Szerémség összes országgyűlés képviselői. Bács és Torontálmegye főispánjait Ujvidék, Zombor, Szabadka és Pancsova kiküldöttéi szombaton érkeztek meg. — Tegnap délelőtt a zimonyi röm. kath. és görög-keleti plébániákon ünnepélyes Te Deum volt. Innen a közönség a kormányt képviselő miniszter vezetése alatt az emlékműhöz vonult, hol a miniszter felavató beszédet mondott. Délután felhárom óraker tisztelgés lesz a miniszternél, mely után Zimony város díszbejárt adott.

Kossuth Ferencz Nagyváradon. Kossuth Ferencz a Nagyváradra menetelét október hó elejére halasztotta a midőn Barabás Bélával tényleg meglátogatja Nagyváradot. A lejárta napját még nem határozták meg.

A magyar hitvalló lelkészek emlékoszlopa és annak állítója.

1895. szeptember 21-én déli 12 órakor ünnepélyt jelezve szólaltak meg a debreczeni nagytemplom tornyának harangjai. Az öreg Rákóczi ércnyelvének ütéseire hosszan rezgett végig a kálvinista Rómán az ünnepélyes felhívás: „Jöjjetek el, imádják az Urat, mert imé nagy dolgot cselekedett”.

És mintha a szent hajdankor egy meghatározható jelenete elevenedett volna fel, jöttek a harangok szavára mindenfelől százával, ezrével. Elöl egy ősz pátriárka magas alakja lépdelt, utána az egyház vénei, örüllői, a város tanácsosai, azután 61 ifju lelképásztor, a kiknek még homlokukon meg sem száradt az őket papi szent hivatalra imént felavató chrisma: az isteni ihletés és a szent elhatározások kelete. Azután . . . azután a kegyes nők nagy sokasága s legvégül kedves angyalarcok, a debreczeni ev. ref. leánynevelő-intézet ünnepi ruhába öltözött bájos tanulóserege.

Jöttek, mondom és megállának a debreczeni nagytemplom és kollégium között elterülő, szépen gondozott ligetes emlékkertben, ez emlékkert délkeleti csucsában, hol egy ujonnan állított márványemlékoszlopon legfelül ezek az aranyba vésett szavak voltak olvashatók: „Hitökért Nápolyban gályarabságot szenvedett prot. lelkészek emlékoszlopa.”

Mintha a mult minden fájdalma és szenvedése egyszerre rohanta volna meg a szíveket, úgy elszorult ez emlékoszlop láttára az ott lévő magyar protestánsok kebele. Hát még mikor fölhangzott a főiskolai kántus bánatos éneke, Balogh Ferenc debreczeni kollégiumi hittanárnak a tőle megszokott ékesszólással előadott hatalmas beszéde, melyben megindító módon rajzolta a magyar gályarab-lelkészek emberfeletti szenvedéseit, örvendetes kiszabadulásukat s Debreczen sorsát a gyászti-zed alatt! Bizony, a kik hallották, — nem rejthették el könyveiket, de nem mindenkinek volt módjában hallani, — mert a sokaság oly nagy tért befogott hogy mindenkéhez érhető formában emberi hang el nem hallatszott. Csak a lélek érezte az Ur fuvallatát.

Balogh Ferenc beszéde után az oszlopot Simonffy Imre polgármester a város gondjaiba vette át, Kiss Áron püspök pedig megáldotta. Erre felesendült mindenki ajakán a martirok éneke, a 46-ik zsoltár: „Az Isten a mi reményiségünk, midőn reánk tör ellen-ségünk”, bugott az ének messze . . . messze, elnémítva minden hétköznapi zivajt, minden piaci lármát. A lelkek igazi ünnepi órája volt ez.

Az emlékoszlopra az ünnepély alkalmával három szép koszorút helyeztek. Egyet bábérlevelekből a tiszántúli egyházkerület, két szalagjain eme felirással: „Emlékezzünk a hitvallókról”, „Erős várunk nekünk az Isten”. Másikat ércből a debreczeni polgármők, melynek költségeit özv. Szentpétery Ferencné asszony gyűjtötte, kinek egyik öse szintén a hitvallókkal szenvedett. Harmadikat élővirágokból, palmákból a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei, melynek nemzeti szín szalagján emez aranyos betűk fényeltek: „Mint a Sion hegye megálltak, Nem ingadoztak”.

A hitvalló lelkészek, kiknek emlékezetére oszlopot emelt Debreczenben egy kegyes szív hálás lélek, 1675-ben május 7-én adattak el gályarabságra Nápolyban az akkor ott uralkodó s vakbuzgó katolikus spanyoloknak. 41-en voltak ekkor, a kik a kínok kínjára huzattak s tíz hónapon át tengeri gályához bilineselve s azokat evezőkkel hajtva hóhéraik vadállati kegyetlenséggel dühöngtek felettük. Nem is bírták ki mindnyájan, 15-en elhaltak s csak 26-an érték meg 1676. február 11-én a kiszabadulás örömnapiját. Megmentőjük Welcz György és Filep testvérek, nemkülönben Zaf-

fius Miklós velencei orvos, közbenjárására Ruyter Adorján Mihály, hollandi hírneves tengernagy volt, a ki midőn meglátta az elkény-szeredett lelképásztorokat, de felismerte tántoríthatlan hitüket és meggyőződésüket e szavakra fakadt: „Egy diadalom sem okozott olyan örömet, mint Krisztus szolgálának az elviselhetlen iga alól való megszabadítása”.

A martír papok és tanítók temérdek elképzelhetlen szenvedését megírta egy könyvben Kocsi Csörgő Bálint, papai tanár, a ki maga is egyike volt a hitvallóknak.

Ezeknek a martiroknak emlékezte 200 év mulva arra indított egy ritka buzgósága s Lydia-hitü uriaszonyt, hogy tiszteletükre amaz oszlopot emelje Debreczenben, melynek ünnepélyes átadását fentebb leirtuk, fényképét pedig itt közöljük.

Az emlékoszlop több mint három méter magas sűrű márványból készült. Legfelül van rajta a földgömb aranyos csillagokkal, alatta a

özv. Hegyi Mihályné.

keleti, Csokonai-kertre s utczára tekintő földalán a halhatatlanság aranyló koszorúja. Ez alatt egy kifaragott s bronzozott gálya, a háromvezős (triremis), mely alatt ily fölirat esillog: „Ruyter Adorján tengernagy, a szabadító 1676. febr. 11. „Ugyanezen oldalon egy nyitott könyv, a biblia szintén kifaragva s bronzozva eme szép szentirati helylyel: II. Tim. IV. 7. „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” Alább jön barna márványlapon a következő tíz hitvalló vezetékneve (a keresztnév nem fért oda), Selyei, Czeglédy, Bugányi, Komáromi, Leporini, Otrokoosi, Szodói, Simonyi, Zedényi, Harsányi. Az oszlop legalsó talapzatán ez áll: „Készítette özv. Hegyi Mihályné.”

Az északi oldalon felül ez olvasható: — „Hitökért Nápolyban gályarabságot szenvedett prot. lelkészek emlékoszlopa”. Alatta a következő tíz gályarab neve: Alistai, Kálnai, Körmenyi, Nikléczi S., Szalóczy, Steller, Ujvári, Miskolezi, Szecei, Borhidai, Szilvási.

A déli oldalon felül eme latin felírás van: „Monumentum ministrorum verbi divini, qui pro fide ac libertate evangelica e Hungaria ad triremes Neapolitanas deportati sunt”. (Magyarul: Azon lelképásztoroknak emlékoszlopa, a kiket evangéliumi hitökért és szabadságukért Magyarországból a nápolyi gályákra hurezoltak.) Alatta a következő 11 gályarab neve: Huszti,

Gócs, Füleki, Paulovics Korodi, Ilyés, Mazari, Trifkovic, Lányi, Simonides, Masnicius.

Végül az oszlop talapzatán ez: Gerenday A. és fia Budapesten. Az emlékoszlopot csinos vaskerítés övezi s belőle a Csokonai kör gondosságából nyáron át szép virágok díszlenek, s bizonyára fognak díszleni mindaddig, míg a vallásos kegyeltek az emberi szív termőföldje lesz. A kerítés munkáját egy derék debreczeni építőmester, Horváth János, hasonlóképen a lélek sugallatától indítva vallásához való ragaszkodásból s a hitbajnokok iránti kegyelethöz teljesítette, sőt később az ünnepély után ő és hitvese, Nagy Julianna az oszlop épen tartása és esetleges javítása költségeire 250 ftos alapítványt tettek.

Az oszlop felállítását és ünnepélyes leleplezése nemcsak hazánkban keltett fel szélesebb körű érdeklődést, hanem elhatott annak a híreként, legnagyobb hittel és keresztyéni buzgósággal élő európai országba: Britanniába és Hollandiába is, ez utóbbiba annyival inkább, mert hiszen az a gályarabok nagy emlékü kiszabadítójának, Ruyter-nek hazája. Az ő hamvait őrző Amsterdam városában megjelenő képes heti lap (Eigen Haard — saját tűzhelye) megemlékezvén a hitvallókról, közölte egyúttal a debreczeni emlék képét is.

A brit és külföldi bibliaterjesztő társulat közlönyében a Monthly Reporterben (Havi Tudósító), mely annak idején a Károlyi Gáspár gönczi szobrát is közölte s általában élénk figyelemmel kíséri a magyar prot. vallásos mozgalmakat, dr. Duka Tivadar Londonban élő tudós hazánkfia ismertette a gályarabok emlékoszlopát s közölte annak képét. Sőt az ő buzgalma folytán a bibliaterjesztő társulat ifjusági heti lapjába is belekerült az oszlop képe és annak leírása tanulságul és buzdítással a jövőre. Hadd lássa széles e világ, hogy Magyarországon is működik a Szentlélek csudás ereje, hogy egyes kiválószottai mindig voltak és mindig lesznek az Urnak, a kikben megmutatja kitetszőbb módon a maga isteni hatalmát, ismétli a biblia csudáit, hogy mindenkinek tükörül és példaképül szolgáljanak.

De hát ki Istennek ama kiválószottja, kinek midőn a gályarabok keserves kínjait olvasgatta, szíve megindult s elméjében megfogalmazott az emlékü létesítése? Ki is az az igazán és nem frázis szerint magas gondolkodású uriaszony, a kinek nemesak fenszárnyaló lelket, nemesak vallásos melegségtől hevített szívet adott a Mindenható, hanem ellátta őt a föld javaival is, hogy kegyeletes vágyainak eleget tehessen s nevét és emlékét áldásban hagyja az utókorra?

Az emlékoszlop így nevezi meg: özv. Hegyi Mihályné. Élete, érzése, gondolkodása, evangéliumi hite, áldozatkészsége mind-mind hangosan követelik, hogy oda állítsuk őt arra a piedestálra, a melyre a magyar prot. ember tisztelettel és hódolattal szokott tekinteni.

Hegyi Mihályné, családi néven Józsa Euphrosina, született Szilágy-Somlyón 1828. decemberében. Atyja volt Bodossi Józsa Dániel, anyja pedig Karinthiai Dembscher és gr. Hohenwartok előkelő ivadéka. Testi és lelki szép tulajdonokkal megáldott leányukat kitünően nevelésben részesítették, a ki alighogy felsérdült, 17 éves korában, 1845-ben férjhez ment Hegyi Mihályhoz. Férje keresett ügyvéd és több előkelő család (gr. Dégenfeld, Tisza, hg. Odescalchi) jogtanácsosa lévén vele és általa mindeme családdal, sőt egyéb főuri körökkel is személyes, sőt oly meghívott ismeretségre jutott, hogy azokkal mindmáig a legszivesebb viszonyban van s levelezésben áll.

Férjét 1877-ben elvesztvén a 32 évi boldog házasság emlékével, puritán egyszerűség-

ben, minden feltűnést kerülve, úgy, hogy a biblia szavai szerint nem tudja azt balkeze, mit cselekszik jobb keze, él és áldoz azóta a jótékony oltárán Debreczenben. De többnyire csak a telet szokta itt tölteni. Nyáron szeret a szabad természet ölében élni s gyönyörködni Istennek a természet által alkotott csodás műveiben, melyekért rajong s melyek az ő keresettség nélküli, természetes jelleméhez is olyan igen jól illenek. Vagy szülőföldjének kies virányain tölti napjait, vagy, a mit még inkább kedvel, utazik. Ily módon beutazta már nemcsak szeretett hazájának legkisebb részeit, hanem majdnem az egész Európát, valamint Ausztriát, Észak-Németországot, Rűgen s. ágatig, Szászországot, Belgiumot, Hollandiát, Svájcot (több ízben), egész Olaszországot.

A tengerek törékeny járműveire hosszúideig nem merete magát rábízni, végre 1888-ban Balogh Ferencz hittanár a Presbyteri Egyetemes Szövetség nagygyűlésére Londonba utazván és szolgálatait neki a tengeri uton felajánlván, fölbátorította, hogy vele utra keljen. Szerencsésen járt mindennél. Abítattal és a természetében rejő mély buzgalommal vett részt, mint egyetlen magyar nő, a föld öt részéből összegyűlekezett ref. egyházak nagygyűlésén Londonban, az óriási Exeter Hallban. Megjelent s kitüntető előzékenységgel fogadtatott az Angol Bibliaterjesztő Társaság fényes fogadási ünnepélyén és a Londonban élő lelkes hazánklának, dr. Duka Tivadarnak vendégszerető hajlékában.

Londonból egyedül utazott Skótszország fővárosába, Edinburgba, a hol a magyarokat kedvelő derék urnőnek, miss Buchanan Jankának volt szívesen látott vendége s e lelkiel vele rokon puritán hölgy mély vallásossága s általában a skótok csudált hite erős nyomokat hagyott lelkében. Edinburgból Párison át a francia nevezetes kálvinista városba, Montaubanba utazott, a hol a ref. theologiai fakultás dékánjának, Bois Károlynak vendégszeretettel élvezte. Montaubanból átrándult a Pyrenéken Spanyolországba, a bájos Eacelonába s visszajövet utba ejtette Lyont s főleg a Kálvin városát, Cer't. Gerf természeti szépségei s lakóinak azon kiváló buzgalma, melylyel a reformált valláshoz való rendíthetlen ragaszkodásukról s derék őseik iránt érzett hálájukról büszkén tesznek bizonyosságot, fogékony lelkére szintén feledhetetlen hatást gyakorolt. Ajtatos érzéssel kereste föl s nézte meg a Kálvin emlékére alkotott műveket, ezek között a „Reformáció csarnoká“-t, hol nagy öröme a tisztántulak magyar és francia szövegű üdvözlő iratát is olvashatta.

Általán utazásaiban, bármerre járt, a természet szépségei mellett mindenütt a vallásos mozzanatokot kereste s mindenütt növelte evangéliumi egyházához való ragaszkodását és bizó hitét. Több nyelvnek (német, francia, angol) birtokában lévén s utazásai folyton azokban még jobban tökéletesedvén, az emberekkel való érintkezés, a mely könnyű és kellemes, ép oly hasznos is volt reá nézve.

De Hegyi Mihálynénak nemesak ajkai imádják az Urat, nemesak szájjal vallja a Krisztust, hanem cselekszi is a mennyei Atya akaratját és a Krisztus nagy parancsolatját: Tégy jól a szegényekkel, a te hitednek sorsosival! Kisebb jótéteményei, melyeket emlegetés nélkül ad s titkon nyújt, a szükséghez képest ide is, oda is, megszámlálhatatlanok. Azokat it lent feljegyezni nem lehet, de a költő szerint:

Gyémánt tollal fényes kezében
A jótett könyvének mennységben,
Jegyzí az Urnak a gyála.

(Tompá.)

Nagyobb adományai és alapítványai, mik által érzénel maradandóbb emléket állított magának, a következők:

1881. nov. 22-én a magyar hölgyek között legelsőben 500 frttal járult a debreczeni ref. zsinaton alapított országos közalaphoz. A zsinat jegyzőkönyvében háláját fejezte ki az egyháziasság eme megható nyilvánulása s e szép példaadás felett. Később 1888. jun. 2-án Debreczenben kelt alapító levelében a közalap céljaira 10.000 frt alapítványt tett „szent vallása iránti szeretete és egyháza iránti hűsége jeléül“.

Ugyancsak 1888. jun. 2-án kelt egy másik alapító levele is, mely így kezdődik: „Szívemen hordván ev. ref. vallásunk boldogító voltát s azon magasztos feladatot, hogy az ifju nemzedék vallásunk táraiban s elveiben neveltessek: Istentől nyert földi vagyonomból (10.000 frt) alapítványt teszek a debreczeni ev. ref. egyháznak nevelési segélyül.“ Az alapítvány

szólo tolmácsolója Balogh Ferencz debreczeni hittanár, ki szárnyad ad gondolatainak és megható formát eszméinek. Azok a bibliai zamatu gyönyörű alapító levelek, melyek az egyház és iskola levéltáraiban őriztetnek s jótékonyágát hirdetik, mind az ő tolla alól kerültek ki. Vele beszéli meg előbb egy-egy szép eszméjét, melyet megvalósítani szándékozik. Így tett a gályarabok emlékoszlopának lelkében felmerült gondolatával is. Balogh Ferencz az eszme fogamzását így adja elő:

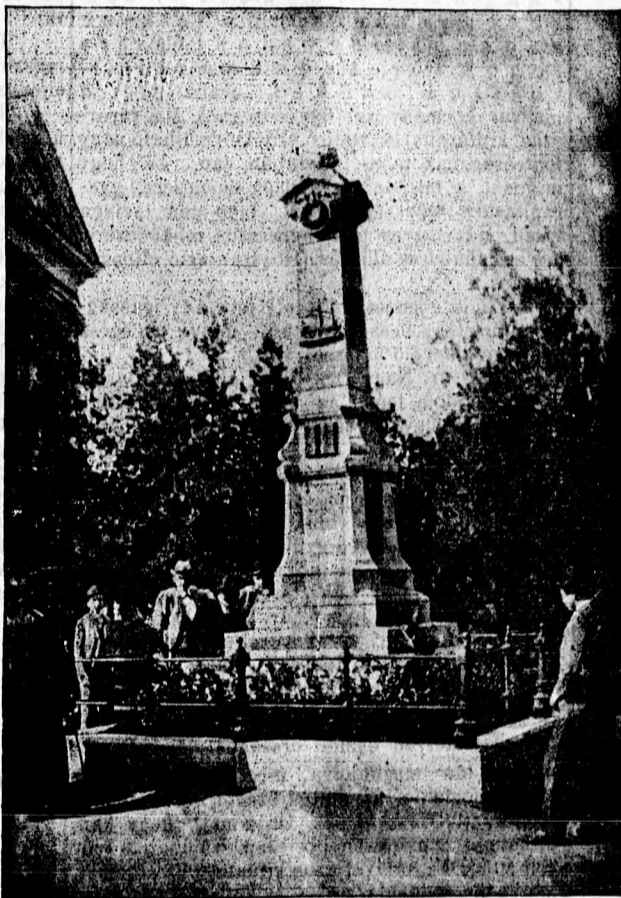
„Olvasván a hitvallók történetét, szívében meghatva, mondhatni ihletve kérdezte tőlünk: van-e valahol ez országban a nagy szenvedőknek emléke? hiszen az ő kitartó hitők nélkül ma aligha volna magyar prot. egyház. Feleltünk: nincs, legfeljebb a szívekben.

Legyen hát látható emlékek is — mondá — én kész vagyok érette áldozni!“ Így létesült 2000 frtot meghaladó áldozattal az emlékoszlop, mely is midőn készen volt, a kegyes urnő így nyilatkozott: „Kimondhatatlan az én örömem, hálával telik el szívem a Mindenható jó Isten iránt, ki igaz református hitem e csekély jelének létesítését elérnem engedte. Legyen áldott Istennek szent neve, a Szentlélek, mely bennem működött, midőn az eszme megfogamzott lelkemben“. Az oszlop-fennállása óta pedig már ama forró óhjtását fejezte ki: „Vajha addig élnek, hogy Kálvin szobrát is mellette láthatnám!“

Sok ily fenkölt gondolkozásu hölgyet adjon az ég a prot. egyháznak; adjon a mi szép hazánknak, mert Hegyiné a határozott prot. ezélok mellett az általános emberszeretet nemes tényeit is gyakorolja, a szegényeket támogatja, az árvákat fölsegíti, példát ad másoknak. „Isten dicsőségére és lelke üdvösségére élni és tenni, s ha órája eljő, meghalni“ — volt mindig lohőbb kívánsága.

Mi, a kik látjuk az ő tetteit, bizonyosságot teszünk róla, hogy ő valóban Isten dicsőségére s lelke üdvösségére él és munkál. A Mindenható engedje meg, hogy még sokáig éljen és munkálkodjék!

S. Szabó József.

A magyar hitvalló lelkészek emlékoszlopa.

ezéjét így határozza meg: adassék annak kamatai évről-évre öt (5) ref. vallásu oly leánygyermeknek, kik művelt osztályból és tiszta erkölcsű családból származtak, de szegény sorsra jutásuk miatt nem képesek maguk erején magukat a társadalomnak és egyháznak, származásukhoz méltó tagjaivá képeztetni. A segélyezett mindenkor ref. felekezeti intézetben tanuljanak s a segélyt öt éven át élvezzék. Ehez képest ez alapítvány kamatai a debreczeni ref. leánynevelőintézet növendékeinek adatként ki.

Debreczenben 1890-ben a negyedik u. n. Kossuth (Czegléd) utcai ref. templom fölépülvén, Hegyiné kezdeményezésére a nők az új templomban felállítandó orgonára gyűjtést indítottak maguk között. A nagylelkű kezdeményező maga 500 frttal nyitotta meg a gyűjtést.

1894. május 11-én kelt alapító levelében a debreczeni egyetemre halála után huszezer (20,000) frtot hagyományozott. Még korábban a debreczeni koll. zene és énektanári tanszék alapjára 100 frtot fizetett be s ugyancsak 100 frttal alapító tagja lett a Magy. Prot. Irodalmi Társaságnak.

Megtette már végrendeletét is, melyben magasztos lelkének jótékony sugarai messze fognak elhatni és glóriát vonnak az ő nemes alakja körül.

Hegyiné nagy lelkének mindenkori ékes-

A HITVALLOK.

Irtá: Jánosi Zoltán.*

Isten fiának hűségét f gada k
És megtagadják Róma zsarnokát,
Kinek hara ja, mint bus borulatnak
Czikázó lángja, messze villog át,
Kinek szavától reszket a királyszék
Ki bítorul Krisztus helyében ül,
Kinek az országok jóléte játék —
És ők megállnak rendületenül.

Jogorhordó legyen földönfutóvá
S reszkessen bár babonás félelem,
Igy szól az Ur, ki népét mindig óvá:
„Védő karom lesz küzdő népem.
Proféták lelkét én lelkökre gyujtom.
A melytől még a szikla is hevül.
Az én szemem vigyáz felettük folyton
És ők megállnak rendületlenül.

És jó az önkény vérruhás bakója
Hitet, hazát tiporni egyaránt:
„Legyen koldus magyar föld dus lakója,
Le, yen rab, kit súlyos láncz porba ránt.
Vezekelvén Romához visszatérjen
A legdaczosh hódoljon legelőül!“
Sok gyáva sáppad, mig dörcög kevélyen
És ők megállnak rendületlenül.

* Szaválja szerző a debreczeni ev. ref. főiskolai ifjuság által, a Emlék-kerthben levő Gályarab-emlékoszlop előtt ma d. u. 5 órakor tartott Emlék-ünnepélyen.

Pallost suhint az önkény zord bakója,
Izzó vérszomja reszket bitorán,
S míg titkon bomlik szent harc lobogója:
Titokról a fátyol lehull korán,
Vérpadra hát, te büszke Wesselényi
S ti mind, ti mind! a köny szemembe gyül.
Jó alkalom most őket is elérni
És ők megállnak rendületlenül.

Kezekben csak béke olajága,
Kardforgatáshoz ők nem értenek.
De a bakónak ölni van ma vágya
S vérért lihegnek szomjas véredek.
Oh, gyilkolást is szentesít a törvény:
Ha elcsavarja ármány emberül.
Bíró ítél, a pálczát ketté törvén,
És ők megállnak rendületlenül.

Halál helyett kegyet csupán a nyerhet,
Ki megtagadja önmagát, hitét.
S, van-e ki a végső órán elernyed?
Ki szívéből eszményképet kitép?
Oh van! De sz z halállal szembe nézve
E kis csoport kegyasztalhoz nem ül.
Menjünk halálba inkább! kéz a kézbe!
És ők megállnak rendületlenül.

Zárják őket penészes börtönökbe,
Hol mécsvilág a patkányok szeme
Egy sem török meg, bár végsőt hörögve;
Tudja, hogy Isten ott is Istene.
Égő faklyákkal őket ostorozzák,
És forr a vér, mire cseppekbe gyül;
Szívökben mégis ott van a meyerszág
És ők megállnak rendületlenül.

Eladják őket ezező-padokra,
A győtrelemhez lánczokkal kötik
S midőn kiszállunk végtelen habokra
Felettünk Isten gondja öröködik.
Vágyó sejtelmük a távolba mélyed,
Hol a menyboltja a tengeren ül.
Kicsiny sereg, bizzál! az Ur vezéred!
És ők megállnak rendületlenül.

Lánczuk lehullott, Mondanom vaj kell-e?
Ki ellenünk, ha Isten van velünk!
Oh! ertek hát ez emlékoszlop mellé
És míg nevüknek dalt énekelünk:
Proféták lelke a szívünkbe szálljon,
Isten lelke, mely ős vizeken ül!
S ha jó a próba, mindenki megálljon,
Mint ők megálltak, rendületlenül.

Országos ügyvédgyűlés.

— Első nap. —

Debreczen, szept. 21.

Közel négyszáz ügyvéd gyülekezett össze pénteken a budapesti ügyvédi kamara dísztermében. Az elnöki emelvényen ült Erdély Sándor igazságügyminiszter, Hódossy Imre országgyűlési képviselő, Plósz Sándor igazságügyi államtitkár, Lányi Bertalan igazságügyminiszteri tanácsos s lent a teremben nemcsak a főváros, de a vidék ügyvédi karának számos kitűnőségei.

A gyűlést Hódossy Imre, az 1885-iki ügyvédgyűlés által kiküldött állandó választmány elnöke, nyitotta meg, üdvözölte az összegyűlt tagokat, szép szavakkal buzdította munkára.

Hódossy Imre szavait nagy figyelemmel hallgatta a gyűlés s a mikor elhangzott a beszéd, perczeig tartott a taps és eljenzés, melylyel közéletünk e kitűnőségét az országos ügyvédgyűlés szép szavaiért honorálta.

Ezután Erdély Sándor igazságügyminiszter üdvözölte a kongresszust lelkes beszéddel, melyből a következőket emeljük ki:

Tisztelt uraim! Engedjék meg, hogy e gyűlésük megnyitása után én első sorban egy pár percze figyelmüket igénybe vehessem. (Haljuk! Haljuk!) Mindenekelőtt köszönöm a szíves fogadtatást, engedjék meg azonban, hogy én is a kormány részéről szívem mélyén gyökerező hazafias örömmel adják kifejezést, a kongresszus összejövetele tekintetében. (Eljenzés.) Alig volt időszak, amely a kongresszus megtartására opportunusabb lett volna, mint

éppen a mostani. A magyar igazságügy nagy reformkorszakát éli, az igazságügy minden terén a nagy alkotás serény munkája folyik.

Támogassuk egymást, a mint az elnök ur hangsúlyozta, objektív kritikával. Ha ezt tesszük, a czélt biztosan el fogjuk érni, ha svéthuzunk, nem haladunk. En. tisztelt uraim, nagyon sajnálom, hogy tanácskozásainkban tovább részt nem vehetek, a kötelességem más-hová parancsol.

Megkértem azonban tisztelt barátaimat, P l á s z Sándor igazságügyminiszteri államtitkár (Eljenzés.) és L á n y i Bertalan igazságügyminiszteri tanácsost, kísérvék figyelemmel a felmerülő eszméket és enuncziációkat, é n a m a g a m r é s z é r ő l a z o k a t a l a p o s t a n u l m á n y o z á s t a r g y á v á f o g o m t e n n i (Eljenzés) és a mennyiben az ország nagy érdekeivel összességében tehetősek lesznek, a z o k n a k m e g v a l ó s í t á s á r a f o g o k t ő r e k e d n i, m e r t b i z t o s i t o m ö n ö k e t, uraim, hogy a magyar kormány az ügyvédségnek Magyarországon kulturális és vitális érdekeire kiható nagy fontosságának teljes tudatában van, és hogy mindazt, a mi az ügyvédség emelésére, gyarapítására szükséges, azt igen-igen szíven viseli. Üdv legyen e kongresszus működésére, legyen működése áldásos. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Zajos eljenzés hangzott fel az igazságügyminiszter beszéde után, mely az egész gyűlésre felemelő hatással volt.

Erre dr. Nagy Dezső, az állandó választmány előadója lépett az emelvényre s előterjesztette az ügyvédgyűlés előzményeit és napirendjét.

Az előadó beszéde után Hódossy Imre a napirend 2-dik pontja értelmében felhívta az ügyvédgyűlést, hogy elnököt s két alelnököt válasszon. Az ügyvédgyűlés elnöké egyhangulag Győri Elek, alelnökké Hlatky Endrét és dr. Róza Istvánt választotta meg; jegyzőkké pedig Gyöngyössi József, dr. Bene Odön, Herczeg Zsigmond dr. és Molecz Dani ügyvédek. A választás után Hódossy Imre atengedte Győri Eleknek az elnöki helyet, kinek beszédéből a következőket adjuk:

»Mélyen tisztelt országos gyűlés!

Midőn meghajolva megtisztelő akaratuk előtt, elfoglalom az elnöki széket, örömmel és hálával teszem ezt. Örömmel, hogy karszomságot és gyűlést oly szép számban üdvözölhetem. És hálával azon kitüntető bizalomért, melyben megválasztatásom által részesíten kegyeskedtek. Engedjék, hogy ugyanazon érzelmeimnek adjak elnökségem nevében is kifejezést. Összejöttünk, hogy miként korábbi üléseinken is tettük, gátat emelve küszöbünkön a politikai pártélet hullámainak, tanácskozásunk oly ügyekről, a melyeknek helyes megoldása egyszermind az állam és a nagy közönség érdeke. Mindakettőnek elsőrendű érdeke, hogy azok, kik hivatva vannak minden hatalom és tekintély ellenében a tévedések és helytelen intézkedések káros hatásainak elhárításában közreműködni, az emberi szenvedélyek és egyéb gyarlóságok harcában sértett jog védelmére kelni, ennek minél hatályosabb teljesülésére kellő mérvben legyenek az erőkifejtés lehetőségével, tekintélyvel, függetlenséggel és szabadsággal felruházva. A tárgysorozat arra utal, hogy üdvös munkát végezhetünk. És ha tekintem az időt, mely erre rendelkezésünkre áll, az arra int, hogy szavaimat lehető rövidre szabjam.

Lehetetlen azonban ez alkalommal ezen összegyülekezésünkkel meg nem emelkednem arról, a mi hálával tölti el a gondviselés iránt minden igaz hazafi kebelét, a mi önzertés tudatunk él mindnyájunk szívében és önkénytelenül nyilvánulásra tör. Arról, hogy hazánk az idők útjának az ezredéves pályá meghaladását jelző mérföldmutatójánál áll, hogy annyi balszerencse közt, oly sok vízály után él nemzet e hazán és meg nem törve indul uly idők útjára.

Visszatekintve a múltra s nevezetesen az

ügyvédség múltjára, eddigelé még ez utóbbi korszakokban is gyér nyomokon indulhatunk.

Másrésztől azonban önértettel hivatkozhatunk arra, hogy nemcsak megfelelőbb szerepeztünk óta, de a legmostohább viszonyok között is, mily buzgó és hazafias tevékenységet fejtettek ki karunk tagjai a közélet és a társadalmi munkásság majdnem minden terén, hazánk hány jelese emelkedett ki soraiból, kiknek az ügyvédi hivatás, az ügyvédség szelleme adta meg a lendületet; mily számos tagját látjuk a karnak a nemzeti nyelv és a kultúra harcászati közt szellemi működés s anyagi áldozatok terén egyarant.

Ezt tudva, egyszermind reményvel és bizalommal indulhatunk a jövő útjára.

Lelkünk mélyéből, szívünk változhatlan érzelméből, midőn hazánk ezredéves fennállása ünnepeit összegyülekezünk, lakad imánk, hogy az Isten oltalmazza, áldja meg drága hazánkat az idők végeztéig. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Győri beszéde nagy hatással volt a kongresszus tagjaira s zajosan tapsolták s hosszan éljenzettek.

Indítványára a kongresszus a királyhoz üdvözlő táviratot küldött, melynek szövege a következő:

A hazánk ezeréves ünnepén egybegyűlt ügyvédi gyűlés a legmélyebb hódolattal és lelkesülten ad kifejezést ő császári és apostoli királyi felsége iránti törhetlen hűségének és ragaszkodásának és azon forró óhajának, hogy a mindenható óvja, védje és áldja meg ő felségét.

Robicsék József dr. az ügyvédi nyugdíj és segélyügyre vonatkozólag hosszabb s kiemertő beszéddel okolta meg indítványát:

Robicsék beszéde után az elnök öt percze felfüggesztette az ülést.

Szünet után dr. Nagy Dezső ugyancsak az ügyvédi nyugdíj- és segélyügyekre vonatkozólag másik javaslatot terjesztett elő, s beszédében hosszasan foglalkozott a másik határozati javaslat betérjesztőjének, dr. Robicséknek érveivel.

(Folyt köv.)

Ujdonságok.

Mai lapunk történetéhez

A lapunk mai számának 2 és 3 oldalán olvasható cikket, melyet S. Szabó József főiskolánk tudós tanára irt abból az alkalomból, hogy a »magyar hitvallók emléke« leleplezésének ma van az első évfordulója: a »Protestáns Árvaházi Képes Naptár« 1897-ik évi folyamából vesszük át mutatól. A gazdag tartalmu naptárt különösen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe és pártfogásába. A naptár kimutatása szerint Debreczenben csupán 40 példány forog évenként e naptárból közkézen. Ezt nagyon kevésnek tartjuk akkor amikor sokkal kisebb prot. egyházakban 150—200 példány kél el belőlle sőt még közelebbi községek mint Szovát, Derecske is több példányt adnak el a szép cél [az országos Prot. Árvaház] érdekében. Nálunk főleg a tanító urak tehetnének a részben legtöbbet. Debreczennek, a legelső magyar ref. egyháznak itt is legelsőnek kellene lenni! Ajánljuk még egyszer a naptárt olvasóink becses pártfogásába!

* Az ügyvédek kongresszusa is végbement Budapesten. Sem az előadók sem az állandó választmány tagjai sorában nem látjuk a debreczeni ügyvédi kamarát képviselőjét. Pedig a debreczeni kamara úgy területre, mint

tagjai számát tekintve a budapesti után legnagyobb az országban. Mi lehet ez igazság talán mellőztetésnek oka? Hogy lehetett Dr. Kola János, a régi híres jogászgülyések veterán tagját így mellőzni — s hol maradt az agilis Márk Endre az éjjeli homályban? A 20 tagú választmányba a tíz fővárosi ügyvédén kívül a következők lettek beválasztva: Rózsa Izsó dr. (Szeged) Hlatky Endre (N.-Várad), Molecz Dániel (Pozsony), Nagy Elek (Szatmár), Paukovics Andor (Szabadka), Sztehló János (Eperjes), Szuló Ernő (Temesvár), Staszik Ferencz (Szeged), Vértessy József (Székesfehérvár), és Zachariás János (Brassó) (Szegedről két tag is bejutott!)

*** Elnökjelölés a budapesti egyetemi körben.** Azon párt, mely most egy éve nagy többséggel ifj. Kdmlóssy Arthurt választotta meg az egyetemi kör elnökévé Hubeny Józseffel szemben, a jövő egyetemi évre Herczegh Béla joghallgatót léptette fel az egyetemi kör elnökjelöltjéül, kinek megválasztása csaknem bizonyosnak tekinthető. Ellenfele Merkl Adolf. Melczery Gyula, kinek legnagyobb pártja lett volna — önkéntesi szolgálatát teljesíti okt. 1-től kezdve.

*** Az 1897. évi költség előirányzat és a községi póttadó tárgyában** a gazdaság bizottság tegnap tartotta ülését a város háza nagy tanács termében míg ma délután 3 órakor a jog és pénzügyi bizottság veszi azt tárgyalás alá. Mindkét gyűlésről lapunk holnapi számában tudósítunk mivel azt mai rendkívüli számunkban térszűke miatt nem tehetjük.

*** A nőipariskoláról.** Ez intézet ügyeit vezető bizottság fontos gyűlést tartott e hó 19-én. Veresné Szathmáry Tereznő előadta hogy sok kutatás után sikerült végre alkalmas ponton egy igen jó helyiséget szerezni az intézetnek. E helyiség a Pusztai-féle ház (Battyányi-utca 2553. sz.) Itt nyílt meg ez évben az iskola. A helyiség tágas, elég világos és orvosilag egészségesnek nyilvánítt. A szülők tehát oda minden aggodalom nélkül küldhetik gyermeküket. Jövőre különben a Pusztay-féle ház utcái szép része van iskolahelyiségül kibérelve. Az iskola növendékeinek jelen száma 45, de még folyton iratkoznak. A növendékek kevés kivétellel, rendesek, ami igen jó úgy a figyelem, mint a szakszerű kiképzés céljából. Az iskola ez évben már munkatársi vállalt, e célból 3 ingyenes növendéket vett föl, de szükség esetén többet is foglalkoztat. Felhívjuk a közönséget, hogyha szép és zölés e kézimunkát akar készíttetni, forduljon az igazgatóághoz. Az intézetre ráfer a támogatás, mert a nemes város es a keresk. miniszter segélyezése mellett is, mint az ideai költségvetésből látszik, még mindig 614 frt deficit mutatkozik. — Kiadás 4070 frt, bevétel 3465 frt. A bizottság végül elhatározta, hogy legközelebb megtartja a tisztújítást, miután a 3 évi ciklus lejárt, óhajtanó hogy több szakértefi kerüljön be és így az érdekeltység a szép czélu iskola iránt minél szélesebb körűvé tétessék.

*** Vége van a nyárnak.** Ma reggel a erdő felé, van-e ki nem látta — borzas költőt vitt magával hórihorgas lába — s egy riporter két rendőrral utána ment tüstént — erdő mélyén átugorva árkot, bokrot, tüskét. — Hát a költő uramfia mit csinált már akkor — rozsdas lantját veregette; de még se jött akkord — majd meg haját tépegette s döngette a földet — és tiporta gyötrelmében a hervadó zöldet. — De már erre megröghantak rendőr és riporter — na, poéta, szedd a lábad, és magadat hordd el! — De ő megáll méltósággal: — No mit kiabálnak? — Hiszen látják, ha szemük van: vége van a nyárnak.

*** Elcsépelte.** A gárdi Sándor nap-számos nyil-utczai lakos tegnap este 10—11 óráig között Tóth István téglagyárában lakó Juhász Mihályt megtámadta s fejét több helyen beszakítva egy cséplő ruddal elcsépelte.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, szept. 21. (A »Debr.« ered. táv.) A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyen több apróbb ügy és vicziális jelentések kerültek tárgyalásra. — A Sopron-pozsonyi vasútnál volt csak hosszabb vita. Azután következett Bánffy feleleté Szluha István interpellációjára a gazdák elemi csapása ügyében. mely szerint a kormány az elemi csapások enyhítésére inség kölcsönt ad. Ugyancsak Bánffy felelt Ugronnak a hármasszövetség ügyében. A szövetség egészben fennáll, a Balkanban úgy Oroszország, mint mi a statusquot akarjuk fentartani. Ugron rövid válasza után tudomásul vették.

A király Csáktornján.

Budapest, szept. 19. (A Debreczen ered.) A király tegnap d. u. 1/4 kettőkor Csáktornyára érkezett. Az állomásnál Jankovich főispán üdvözlésére köszönettel felelt. A vele jött Ottó kir. herczeggel együtt a zalauvárosi Festetich-kastélyba hajtatott, hol élén József kir. herczeggel a tábornoki kar fogadta.

Kossuth Ferencz Szarvason.

Budapest, szept. 20. (A »Debr.« ered. táv.) Szarvason tegnap tartotta beszámolóját. Havári Dániel legalább 20.000 főnyi közönség előtt. Vele voltak Kossuth Ferencz, Tóth J. és Barabás Béla képviselők, kik mindnyaján beszéltek. Haviárnak újból felajánlották a jelöltséget, ki azt elfogadta. A banketten Kossuth Ferencz óriási hatással beszélt úgy, hogy 24 bokkrétát kapott. A lelkesedés óriási volt.

Apponyi Temesvárt.

Budapest, szept. 21. (A »Debr.« ered. táv.) Apponyi Albert gr. tegnap Temesvárt nagy beszédet mondott, melyben ismét elesen nyilatkozott a fuzói és a kvóta felemelés ellen. A nemzetiségekről kijelenti, hogy joguk van anyanyelvüket használni, mert szabad államban mindenkinek egyforma jogai vannak.

A zimonyi emlék leleplezése.

Budapest, szept. 21. (A »Debr.« ered. táv.) A zimonyi ünnepen tegnap nagy hatást keltett Jospovich horvát miniszter magyarral és horvát elmondott beszédével. Feltűnést keltett Kluen-Héderváry horvát bán távolléte, ki Ostendéből táviratilag üdvözölte az ünnepély közönségét.

XI. magyar jogászgülyés.

Budapest, szept. 21. (A »Debr.« ered. táv.) A XI. magyar jogászgülyés ma nyílt meg az ügyvédi kamara épületében, melynek elnökévé Gyóry Elek, a függetlenségi párt kiváló tagját választották meg.

Országos ipari kongresszus.

Budapest, szept. 19. (A »Debr.« ered. táv.) Az országos ipari kongresszus ma délelőtt nyílt meg a kiállítási ünnepélyek csarnokában óriási részvétel mellett. A kongresszust a kormány nevében Vörös államtitkár üdvözölte nagy beszéddel.

Nemzetközi gazdakongresszus.

Debreczen, szept. 21.

Az Akadémia disztermében csütörtökön nyílt meg diszes közönség jelenlétében a nemzetközi gazdakongresszus, a melyen résztvesznek Argentína, Ausztria, Ausztrália, Belgium, Brazília, Bulgária, Dánia, Franciaország, Olaszország, Németország, Németalföld, Oroszország, Szerbia hivatalos képviselői, Magyarország és a külföldi köz- és mezőgazdasági testületeinek kiküldöttei és számos kitűnősége közéletünknek, a kiket a földmivelsügyi miniszter hívott meg. A diszterem karzátát is megtöltötte az

érdeklődő közönség, melynek soraiban számos hölgy is megjelent.

Első nap.

Déli 11 órakor érkeztek meg a kormány képviselői: Wlassics Gyula közoktatásügyi, Perczel Dezső belügyi és Darányi Ignác földmivelsügyi miniszterek és Szilágyi Dezső a képviselőház elnöke, mire Darányi Ignác földmivelsügyi miniszter elfoglalta az elnöki széket, mint alelnökök pedig gróf Karolyi Sándor és Bedő Albert államtitkár, mint tit. árok pedig dr. Rodiczky Jenő igazgató és gróf Széchenyi Imre szerepeltek.

Darányi Ignác földmivelsügyi miniszter néhány magyar üdvözlő szó után francia nyelven többszörös tetszésnyilvánítással felbeszakítva mondta el megnyitó beszédét, a melyben a kongresszus czéljait és a szakosztályak által elvégzendő anyag fontosságát ecsetelte.

Mind a három szakosztály hivatva lesz, ugymond- a gabona-árak hanyatlásának okait s a válság megszüntetésének vagy enyhítésének eszközeit kutatni.

Beszédét azután így végzi:

Midőn önök itt a kongresszuson megjelennek, a magyar nemzet állami életének ezredéves ünnepét üi.

Századokon át védte hazánk karddal kezében a nyugati civilizációt; most a béke eszközeivel küzd új hivatásban, hogy gazdasági és kulturai tekintetben a kelet és nyugat érintkezését közvetíteni segítsen.

Viszonylag kis nemzet vagyunk mi a népek nagy családjában: távol is áll tőlünk minden kérdés, de azért büszken tekintünk vissza multunkra s annak hanyatott történetére. Ezen érzsénel csak egy van bennünk erősebb s ez a bizalom és törhetetlen hit jövőnk és jövő hivatásunk iránt. De hogy e hivatásnak megfelelhessünk, segítségünk van a nemzetek rokonszenvére.

Nagy célok, nagy érdekek, nagy csapások hozták e kongresszust össze, de azért engedjék meg, hogy a művelt világnak ily fényes és számos képviseltetésében e kongresszuson jelét és zálogát lássuk azon rokonszenvennek is melyet a testvérm nemzetek iránt tanúsítanak. (Zajos taps és éljenzés.)

Fogadják ezért hazafiai köszönetünket s higgyék el, hogy minden magyar ember örül az önök itt létének és szívesen látja önöket. (Hosszas taps és éljenzés.)

Gerlóczy Károly Budapest székes főváros polgármestere üdvözölte ezután a kongresszus tagjait. A kongresszus oly kérdéseket tárgyal, melyek az egész világot érdeklik. Dicsőségnek tartja Budapestre nézve, hogy a kongresszus itt tartatik meg és meleg rokonszenvenvel fogadja a város nevében a kongresszus tanácskozásai sikeresek legyenek.

Végül gróf Karolyi Sándor, az országos magyar gazdasági egyesület nevében magyarul üdvözölte a kongresszust és a földmivelsügyi minisztert.

Dr. Roditzky Jenő főtitkár bejelenti ezután a kormány-küldöttek neveit és a külföldi testületek kiküldötteinek, továbbá a kongresszus tartamára felkért diszelnökök és egyéb tisztviselők névsorát.

Bejelentett ezután, hogy a kongresszus osztályai a diszülés után azonnal összeülnének és hogy a kormány kiküldötte az I. osztályban Kiss Pál, II. osztályban Gaál Jenő, a III. osztályban Széchenyi Jenő gróf.

Ezután Darányi Ignác földmivelsügyi miniszter a diszülés berekesztette és megkezdődtek az osztályülések.

Az I. szakosztály.

Az első szakosztály elnökökké választotta gróf Szapáry Gyula volt miniszterelnököt, Krems dr.-t, a német császári kormány képviselőjét és Daubré-t, a francia kormány képviselőjét.

Ezután Mayr Rudolf szólott, utána pedig Lévassaur Emil, a párisi akadémia tagja beszélt általános érdeklődés közepette a tultermelésről.

A kérdéshez még néhányan szólottak bozzá és azután a tárgyalást holnap déli 12 órára halasztották.

A II. szakosztály.

A második szakosztály elnökökké választotta: magyar részről gróf Festetich Andor volt földművelésügyi minisztert, német részről dr. Schmoller Gusztáv berlini egyetemi tanárt, francia részről dr. Levasseur Emil egyetemi tanárt, a francia akadémia tagját és belga részről Duckerts Gyula volt budapesti belga főkonzult.

Ezután gróf Zselenszky Róbert arra való tekintettel, hogy a tagok csekély számban jelentek meg, a tárgyalások megkezdésének holnapra való halasztását javasolta.

Gróf Széchenyi Imre a tárgyalások azonnali megkezdését kívánja. A többség e nézethez csatlakozott, mire felszólal gróf Károlyi Sándor az arányatlanságok a tőzsdejártékot, a különbözőzeti és határidő üzletet tartja. Véleménye szerint ez teljesen azonos a monachi szerencsejátékkal. Nálunk is el kellene tiltani, mint a hogy Berlinben is eltiltották ezt a két tőzsdeüzletet, másként nem fogjuk helyreállítani a gabonaárakat. A kérdésre különben a tárgyalások folyamán még visszatér.

Gróf Zselenszky Róbert osztja előte szülő föfogását; de mindenekelőtt óhajtana a tárgyalások programjának megállapítását. Gróf Festetich elnök már ezért sem tartja ezt szükségesnek, hogy a szakosztály minden tagja véleményét szabadon nyilváníthassa és ne legyen programponthoz kötve.

A napirend első kérdése a következő: A mezőgazdasági termékek nemzetközi forgalmának szabályozása végett mily intézkedések volna szükségesek a mezőgazdasági termékek érdekeinek — a forgalmi szabadság elveinek érvényesítése mellett való — biztosítására. Hosszú élénk vita indult meg e kérdés körül. Rohland Gusztáv dr., Schmoller Gusztáv dr. berlini egyetemi tanár, Ochenkovszky László lovag dr., lemergi egyetemi tanár, Károlyi Sándor gr. és Ch. Smith gr. beszéltek.

A tárgyalás folytatását elnök 18-án délután 12 órára tűzi ki.

A III. szakosztály.

A harmadik szakosztály elnökökké választotta Rakovszky Istvánt, az állami számvizsgáló elnököt, a III. országos gazda-kongresszus kiküldöttét, dr. gróf Faina Eugenio szenátort, az olasz kormány képviselőjét és Timiriaseff titkos tanácsost, az orosz császári kormány képviselőjét.

Az első szónok Leszls Vilmos dr. göttingi egyetemi tanár volt.

Dr. Arendt Ottó orosz tartománygyűlési képviselő lelkes szavakban tör lándzsát a kettős valuta mellett.

Sydow János dobberphuli földbirtokos a díjzabások s különösen a hajózási díjzabások fontosságát fejtegette.

Tisza István helyreigazítja Arendtnek azon állítását, mintha a pénznek csereérték csak a többi javak árában nyerne kifejezést.

Granville-Smith (London) felolvassa lord Aldenhamnak a kongresszushoz intézett levelét. A levelet a kongresszus élénk tetszéssel fogadta.

Utána báró Gudenus és gróf Zedwitz beszéltek.

A III. szakosztály vámügyi alosztálya megalakult s ma délelőtt kezdte meg tanácskozásait. Az alosztály elnökül egyhangulag megválasztotta gróf Bethlen Andrást, Czeczil Parkert (az angol kir. gazdasági tárulat képviselőjét) és M. de Ploetz, jegyzőkönyvi veze ővé Szánthó Menyhért miniszteri titkár. Az alosztály tagjaiul jelentkeztek a megválasztott elnökön kívül gróf Károlyi Sándor, báró Gudenus a bécsi cs. és kir. mezőgazdasági gyesület kiküldötte, Perlaky Elek, dr. Kovácsy Sándor, Alexievics J. a szerb kormány kiküldötte, gróf Korniss Viktor, Miklós Ödön, Popovics Sándor, gróf Schwerin (Löwitz), Aulnis de Bourouill báró a németalföldi kormány kiküldötte, Frankl Lajos tartománygyűlési képviselő (Schloss Brzolupp).

Második nap.

A nemzetközi gazdaparlament pénteken az egész vonalon serényen folytat a munkálkodásait.

Az I. szakosztály most is, Szapary Gyula gróf és külföldi elnöktársai: Daubrée és Krems dr. vezetése alatt kezdte meg tárgyalásait.

A tultermelés hívei és ezeknek meggyőződésbeli ellenfelei behatóan foglalkoztak a kérdéssel. Zimiraseff, orosz titkos tanácsos és hivatalos kiküldött, Klappert N., Hoemsbraech Vilmos gróf német birodalmi képviselő (Haag-Geldern), Thiel Hugó dr. porosz titkos főkor-mánytanácsos (Berlin), Sering Miksa dr. egyetemi tanár (Berlin) és még többen nyilvánították nézeteiket s a vitaközös élénken folyt mindvégig, bárha határozathozatalra nem került a sor.

II. szakosztály.

Az elnöki asztal mellett Festetich Andor gróf mellett Schmoller Gusztáv dr. (német) és Levasseur Emil dr. (francia) felváltva vezették a tanácskozást.

A felszólalások legtöbbje most is a szállítási díjak, a börze és a határidőüzlet szempontjából foglalkozott a kereskedelemmel és forgalommal, mint a gabonaárak alakulásának tenyezőivel.

A III. a szakosztály első nap nem tartott ülést s itt csak ma kezdődött a tanácskozás. Az ülés megnyitását a kongresszus elnöke: Darányi Ignác is jelen volt. Bethlen András gróf mellett Parker Cecil (angol) és Ploetz M. (Döllingen) előköltök. A jegyző Szánthó Menyhért miniszteri titkár volt. A magyar tagok érdeklődése főként erre a szakosztályra koncentráldott, mert ez a legaktuálisabb kérdést: a vámügyet tárgyalta.

Határozatot bár nem hoztak, de a védővamos rendszer hívei láthatóan tulsúlyban voltak.

A III. b szakosztály csak 1 órákor kezdte tanácskozásait a valutaügyről.

Elnökök: Rakovszky István, Faina Jenő dr. (olasz) és Jimiraseff (orosz) voltak.

Az igen élénk, sőt gyakran szenvedélytel folyt vitát csak a késő délutáni órákban szakították meg.

Szombaton reggel 8 órákor a Petőfiteri bécsi hajóállomásnál találkoztak a kongresszus tagjai s külön hajón megnézték az eleve tartott s a kőzrakta rak a t, visszajövet pedig a dunai panorámát és a M a r g i t s z i g e t e t.

Szombaton déli 12 órákor pedig folytattak és befejezték a tanácskozásokat s összegezve az eredményeket, a végső h a t á r o z a t o k a t mondták ki.

Harminc nap.

A nemzetközi gazdakongresszusnak szakosztályai szombaton fejezték be tanácskozásait. Az egyes ülésekről tudósításaink a következők:

Első szakosztály.

Gróf Szapary Gyula déli 12 órákor nyitotta meg az első szakosztály tanácskozásait. Felszólalók Dr. Mayer Rudolf, Hagara Viktor Klapper Ödön, R. Henry Rew., Lucke-Patershausen voltak az utolsó, minthogy a kongresszus határozatokat nem hozhat, az elmondottakat röviden a következőkben foglalja össze:

A mezőgazdaság jövedelmezőségének helyreállítása és fentartása céljából a kulturállamokban mezőgazdasági érdekszövetség alapítandó és hogy a mezőgazdasági üzem ezen országokban nyilvános jogokkal ruháztassék fel és pedig:

a) azért, hogy a földbirtok ingó jellegű megszabaduljon, b) hogy a földbirtokos terhelő adósságai törleszthetők legyenek lassankint, de mindenesetre meg kell szabadítani a további megterheléstől, c) hogy a termelés közve lenebb összekötetésbe hozassék a fogyasztással és pedig a termelési niveau fenntartása érdekében, amaz országokban, a hol ez szükséges. Az alosztály általános véleménye szerint szükséges szabályozni a pénzforgalmi viszonyokat minden kulturállamban és pedig a termelők és fogyasztók szempontjából kizárva minden egyoldalú kereskedelmi érdeket. (Általános tetszés és helyeslés).

Többen szóásra nem lévén följegyezve, elnök a szakosztály tanácskozásait berekesztette.

Második szakosztály.

Duckerts Gyula főkonzul, elnök a belga kormány képviselője, megnyitja az ülést. Az első szónok lovag Walcher-Uysdal Rudolf volt. Duckerts főkonzul fölolvassa a távollévő Van der Linden beszédét.

Utána gróf Zselenszky Róbert beszélt, aztán Baross Károly, Field Vilmos szólottak a tárgyhoz, aztán Duckerts Gyula elnök, felszólalásra többen nem jelentkezvén: a vitát bezárja s köszönetét fejezi ki a felszólalóknak, kik tartalmas előadásukkal a kongresszus tárgyaiul kitűzött kérdések tisztázásához oly nagy mértékben hozzájárultak. (Éljenzés.)

Vámügyi alosztály.

Délelben 12 órákor kezdte meg tanácskozásait a vámügyi szakosztály. Az elnöki tisztséget Bedő Albert alamtitkár és Ploetz a porosz képviselőház tagja vették.

Az első felszólaló Schmoller Gusztáv berlini egyetemi tanár volt, a ki a közép-európai államok vámszövetségéről beszélt.

Strauss Lajos, Gróf Károlyi Sándor, Lovag Hohenblum Alfred, Dr. Aulnis de Bourouill után Ploetz elnök beszélt.

Dr. Papp Dávid a vámunió kérdésével foglalkozik, melyet se czélszerűnek se lehetségesnek nem tart.

Egy osztrák gazda Frankl szólalt fel ezután. Kívánja, hogy Ausztria és Magyarország emelje a vámokat, hogy megvédje piacát. Ha szövetkeznek vele más hatalmak, annál jobb, de nem szabad tovább tünni a tengerentúli versenyt.

Károlyi Sándor gróf szintén azt hangsúlyozta, hogy Ausztriának és Magyarországnak vannak közös gazdasági érdekeik.

Felszólalása után Molinári Schwerin gróf Zedwitz gróf Lutz német földbirtokos beszéltek.

A szakosztály tanácskozásai ezzel véget értek.

Valutaügyi alosztály.

Az ülésen Rakovszky István előkölt. Az ülés megnyitása után Denis M. H., a belga parlament tagja azokat a nehézségeket fejtegeti, melyek a valuta kérdésben a rendszerek tökéletlenségéből s a statisztika hiányosságából folynak.

Utána Charl. Smith monometalista, majd Field fejtegette bimetalista álláspontját.

Aschendorff Emil (Berlin) után Mandelo Gyula dr. a felszólalókkal polemizál.

Gróf Széchenyi Imre hosszabban foglalkozik Levasseur francia és Leroy Lewis angol monometalista adataival és azokból ellenkező, tehát bimetaliztikus bizonyításokat von le.

Dr. Hertzka a monometalista álláspont mellett szólalt fel, míg Bouduin a bimetalizmus mellett érvel.

Meyer Pál (Berlin), Hammerstein báró, Dorn dr. (Bécs) nem pártolhatja a bimetalisták álláspontját. Ploetz, Lexis, Arendt és Strauss r. felváltva a tanácskozás folyamán felhozták. Utánok felszólalt még Guyot.

Elnök kijelentvén, hogy többé szó ni már senki sem kíván, a vitát berekeszti, megköszöni a szakosztály tagjainak, különösen a messze földről ide fáradt tagoknak, hogy nyilatkozataikkal az eszmék tisztításához hozzájárultak; mire Yves Guyot a szakosztály nevében köszönetet mond az elnököknek a tárgyalások tapintatos vezetéséért és a tisztikárnak ügybuzgó munkásságáért s ezzel az ülés véget ért.

Gazdák áldomása.

A Royal-szálloda dísztermének előszobáját, a társalgó termet este öt órákor nyitották meg. A társalgóterem bejáratánál fogadó gárda élén áll Darányi Ignác miniszter, a vendéglátó gazda.

Szaporán telik a társalgó. Csoportok alakulnak az idegen nemzetiségek fiából. Mindenik csoporthoz jut egy magyar. A muzika Timiriaseff barátokzik Yves Guotval, a francia volt miniszterrel. Melléjük szegődik Széll Kálmán. Amott kardóff, a németek nagy agráriusa a francia Le Cour-ral társalog s ma-

gukhoz vonják Károlyi Sándor grófot. Rakovszky István, a számszék elnöke, Bedő Albert államtitkár, Gränzenstein Béla államtitkár, Kossuth Ferencz Szapary Gyula gr., Láng Lajos, Miklós Ödön orsz. képviselők, Rudnay Béla főkapitány, Széchényi Imre gróf, Rakossy Jenő, Emich Gusztáv kir. asztalnok és Singer Zsigmond, a »Neue Presse« budapesti szerkesztője.

Darányi Ignác miniszter kezdte a felköszöntőt. A magyar királyt élte, A diszes társaság a tószót állva hallgatta. Eljenzett lelkesen s megéljenzte a tószónak befejező részét is, a mely a vendégeknk szólott s francia nyelven volt elmondva. Bedő Albert államtitkár a kongresszus munkásságát ünneplte francia pohárköszöntőben.

Kardoff berlini követ, a vendégszerető fogadtatásért mondott köszönetet. Ez a francia vérű törzsköcs germán rajongással szólott a magyar parasztságról, a melynek nem találja párját sehol a világon. Ivott a magyar gazdák felvirágzására. Károlyi Sándor gróf Darányi minisztert élte, s ugyancsak Darányira mondott tapssal jutalmazott felköszöntőt a francia Daubre. Reichnicker Hohenblum báró a bankett ünnepségén fityolt borított a kvótára s óhajtott a magyar gazdák szövetségét az osztrák gazdákkal. (Ugyan? Hány százalékra?)

Még Kapetanovics szerajevói polgármester tosztozott bosnyák nyelven, Ivo Mehin horvát miniszteri tanácsos a magyar-horvát testvériséget és Ploetz Károlyi Sándor grófot köszöntötték fel.

Több közzöntő nem is volt. Szükszavuk ezek az agráriusok a fehér abrosz mellett. — Asztalontás után újra a tár-algoba gyülekeztek az illustis vendégek csevegésre. És csevegtek meg sokat és sokáig.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatösdé.

szept. 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	6.95	7.05	7.15
»	77	7.15	7.20	7.25
Tiszavidéki ó	75	7.10	7.15	7.20
»	79	7.25	7.30	7.35
Pestvidéki ó	75	7.05	7.10	7.15
»	77	7.20	7.25	7.30
Fehérmegyei ó	75	7.05	7.10	7.15
»	77	7.20	7.25	7.30
Bácskai ó	75	7.10	7.15	7.20
»	77	7.25	7.30	7.35
Észak magy	75	7.10	7.15	7.20
»	77	7.25	7.30	7.35

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű új	70-72	6.15 6.25
» másodrendű »	—	6.10 6.15
Árpa takarmánynak »	60-62	4.10 4.40
» égetni való —	62-64	5.10 5.80
» serfőzdei —	64-66	3.40 7.7
Zab — — új	39-41	3.35 5.85
Tengeri bánsági — új	—	3.80 3.90
» más nemű »	—	3.70 3.75
Repce bánsági	—	0- 0- 10.10 10.75

Kőbányai sertés-piacz.

szept. 19.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 kilon felüli sulyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300-400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53 $\frac{1}{2}$ -54 krig. 4. Fiatal közép páronként 251-320 klg.— sulyban 54-55 krig. 5. Fiatal könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53 $\frac{1}{2}$ -54 kr. Közép pkint 220-180 klg. fel-sulyban 44-45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő sulyban 43-44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 k

felüli sutyban 51-52 krig. Közép pként 220-260 klg. terjedő sulyban 45-46 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő sulyban 50-54 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 17. napján volt készletben 3701 drb. 1896. szept. hó 18-ik napján felhajtott 172 drb. 1896 szept. 15-ik napján elszállított 447 db. 1896. évi szeptember hó 19-ik napjára maradt készletben 3426 db. A hizott sertés üzletirányzata — áltozatlan

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: **Kalocsa Róza.**

(Folytatás.)

— Igen, anyám — Sándor előre hajolt kissé és anyjának nyugtalan, vékony ujjaira szögezte tekintetét, meg fogod engedni; nagyon itt az ideje, hogy papa ott hagyja az irodai munkát és esténként egy darab izletes pecsenyét . . .

— Hogyan merészelsz, riadt fel Cserépné, az én haztartásomba . . .

— A te haztartásodban kedves anyám, minden a látszatra van számítva és semmi sem a gyomorra; apámnak egész betegeskedése nem egyéb mint a fogyatékos táplálék következménye és Aladárnak sincs egy unczia velő a csontjaiban . . .

— Te meg egy brutális ember vagy vágott közbe anyja, ez az a mi az évesből meg ivásból álló polgárházaknál tenyész — ezt köszönhetem én ennek a Schneider ur pecsenyéinek és sörös kancsóinak — ilyen fiut, a ki anyjának minden jó akaratu befolyását visszautasítja, a ki családjának a nevét a porba hurozolja, egy olyan családnak a nevét —

— Ugyan, mama, hát kik voltak a te szüleid? — Polgárok, mint ezek, semmi más, és ha valamelyik őszám engem látna, a mint árulom a heringet, azt ő egészen helyénvalónak találná és bizony nem fordulna meg a sirjában!

Sándor e mondasával fején találta a szöveget, de anyjának büszkeségét is a legerzékenyebben sujtotta. Cs-répné nem vette szívesen, ha apjára emléktették, kitől pedig a legértékesebbet, szabászati képességét nyerte.

Arca hamuszínűvé vált, szavai oly kemények és élesek lettek, hogy Sándor végre megfélekedett elhatározásáról és anya és fiu haraggal váltak meg egymástól.

Pár héttel e jelenet után meghalt Cserépy ur; egyik esten aránytalanul nagyon sokat beszélt; felesége nem győzött rajta eléggé csodálkozni, hogy honnan vette férje egyszerre azt a nagy bátorságot neki csupa olyan dolgokat mondani, melyek őt bosszantottak; azonban olyan törődöttnek olyan betegnek látszott, hogy nem tudta magát ravenni, hogy őt elnémitse. A férfi meg olyan módon beszélt, mint a ki sok mulasztást akar helyrehozni:

— Sándor meg fog élni a maga erejéből, meglátod, akkor emlékezzel reá, hogy megjósoltam, nem volt helyes tőled, hogy ajtót mutattál neki, engem meg sem kérdeztél, de azért ne félj, én nem ogom visszahívoí. —

Milyen pompás söröket visznek azokhoz haza minden este itt előttünk, csak hadd igyek belőle, nem irigylem tőle, az pedig más, mint ez az örökös izzasztó tea, a mely kisajtolta a test erejét! Én nem tudom, hogy miért gondolkol én az utóbbi időben annyit szülőimre: mindennap volt egy jó darab hus az asztalunkon és sajnálom, hogy nem szereztem nekik örömet, de hát én nem születtem katonatisztnek. Sokkal több tehetségem volt nekem a kezemben, mint a fejemben, csak hogy nem akartam, szüleimet megszorítani, ezért nem is volt soha igazi hivatásom.

(Folyt köv.)

Nyilttér.

Poolárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld Henneberg G. (c. és k. ud. szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. II.

Egy kereskedelmi szaktan-folyamat végzett **pénztárosné** azonnali belépésre felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Valódi asztali bor.

Saját termésű, tisztán kezelt **boraimnak** elárúsítását megkezdtem s azt a n. é. közönségnek forgalomba bocsátom, mely folyton kapható lesz üzlethelyiségemben

1 literes üvegben 30 krajczár
1/2 " " " 15 " "

ezen árakban az üveg bele nem értendő.

Tisztelettel

Kovács Mihály

fűszerkereskedő, **Kis piac. Tisza-palota**

A kir. gazdasági tanintézetnél

Rózsa- és Hópeheyasztali burgonya

kapható métermázsánként **2 forintért.**

Minták a városban levő igazgatóságánál megtekinthetők, hol a megrendelés is eszközölhető.

ELSŐ DEBRECZENI

paplan-gyár

Debreczen, Széchényi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Karácsonyi ajándéku a „Pesti Hirlap“ nagy képes Naptára.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Példányszám 50,000.

Mutatványszámokat ingyen.

Munkatársak:

Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Borostyáni Nándor, Kozma Andor (Koboz), Morgenstern Gusztáv, Murai Károly, Sas Ede, Kóbor Tamás stb.

Előfizetési díj:

Csak		PÁRISI DIVAT-tal	
PESTI HIRLAP		együtt	
Egy évre	14.—	Egy évre	18.—
Fél évre	7.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	3 50	Negyed évre	4 50

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: Budapest, váczi-körut 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. Egyszerű öltözetek párisi izléssel.

MUTATVÁNYSZÁM INGYEN.

PÁRISI DIVAT

Megjelenik hetenként egyszer.

Szines, élő modellek után készült fény-nyomatu képekkel,

szabásrajzok kézimunkák illusztrált regények stb.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

LEGSZEBB és LEGOLCSÓBB MAGYAR DIVAT.

Előfizetési díj:

csak		PESTI HIRLAP-pal	
PÁRISI DIVAT		együtt	
Egész évre	8.—	Egész évre	18.—
Fél évre	4.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	2.—	Negyed évre	4 50

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körut 78. szám.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.